

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere
utdanning og forskning – Unit
Abels gate 5
7030 Trondheim
Pb. 5883 Majorstuen
OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

18/4768

19. desember 2018

Statsbudsjettet for 2019 - Tildelingsbrev til Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning (Unit)

På bakgrunn av Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2019, sender Kunnskapsdepartementet med dette tildelingsbrev til Unit. Tildelingsbrevet er Kunnskapsdepartementets årlige styringsdokument. Eventuelle ytterligere tildelinger/endringer blir formidlet gjennom supplerende tildelingsbrev i løpet av 2019.

Departementet gjør oppmerksom på at tildelingsbrevet skal publiseres på virksomhetens nettsider så snart det er mottatt, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.3.2.

Tildelingsbrevet for 2019 består av følgende deler:

1. Regjeringens prioriteringer og forventninger	2
2. Mål for 2019.....	13
3. Budsjett for 2019.....	13
4. Andre forutsetninger og krav.....	16
5. Rapportering, resultatoppfølging og frister	17

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
872 417 842

Avdeling for eierskap i
høyere utdanning og
forskning

Saksbehandler
Christoffer Wiig

1. Regjeringens prioriteringer og forventninger

1.1 Revidert langtidsplan og prioriterte områder

Regjeringen har store ambisjoner for Norge som kunnskapsnasjon. Kunnskap er nøkkelen til å gi hver enkelt mulighet til å skape seg et godt liv, og til å møte utfordringene samfunnet vårt står overfor i årene som kommer. Kunnskapsdepartementet har fastsatt følgende visjon:

- Kunnskap og kompetanse for et bærekraftig Norge.

Visjonen danner grunnlaget for tre overordnede mål for kunnskapssektoren:

- Alle deltar i arbeids- og samfunnsliv.
- Alle har den kompetansen som de selv og samfunnet trenger.
- Samfunnet har tilgang til oppdatert kunnskap av høy kvalitet.

Målene ligger til grunn for kunnskapspolitikken. Virksomhetene spiller en viktig rolle for å realisere visjonen og nå målene. Det fordrer også godt samspill mellom virksomhetene og at alle bidrar til hverandres måloppnåelse. Virksomheten må derfor gjøre seg kjent med det samlede målbildet med visjon, overordnede mål og mål for politikkområdene slik det er presentert i hovedinnledningen i Prop. 1 S (2018–2019).

Regjeringen har høye ambisjoner for norsk forskning og høyere utdanning. Gjennom å satse på kunnskap skal vi ruste oss for fremtiden, skape nye, grønne og lønnsomme arbeidsplasser og en bedre og mer effektiv offentlig sektor. Derfor er god tilgang til utdanning sentralt. Høy kvalitet i utdanning og forskning er viktig for et velfungerende arbeids- og næringsliv og for en fortsatt stabil utvikling av det norske velferdssamfunnet. Norge skal ha verdensledende fagmiljøer som er med på å frembringe kunnskap som kan gi menneskene et bedre og rikere liv.

Regjeringen lanserte i oktober en revidert *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019–2028* (Meld. St. 4. (2018–2019)). Langtidsplanen skal bidra til å realisere regjeringens prioriterte prosjekter og gi forutsigbarhet for forsknings- og utdanningsmiljøene. De overordnede målene i langtidsplanen er styrket konkurransekraft og innovasjonsevne, møte store samfunnsutfordringer og utvikle fagmiljøer av fremragende kvalitet. Disse målene gjelder forskning og høyere utdanning som helhet.

Som del av langtidsplanen inngår en helhetlig politikk for bygg i universitets- og høyskolesektoren. Regjeringen forventer at sektoren anser bygg som en innsatsfaktor på lik linje med andre ressurser i forskning og høyere utdanning og vurderer behov for utvikling og vedlikehold. Investeringene i universitets- og høyskolebygg skal være kostnadseffektive, men samtidig bidra til innovasjon og klima- og miljøvennlige løsninger. Regjeringen forventer at universitetsmuseene, med unike samlinger for historie, kultur og identitet, sikres.

Den reviderte langtidsplanen definerer fem langsiktige prioriteringer: 1) Hav, 2) Klima, miljø og miljøvennlig energi, 3) Fornyelse i offentlig sektor og bedre offentlige tjenester, 4) Muliggjørende og industrielle teknologier, og 5) Samfunnsikkerhet og samhørighet i en globalisert verden. De langsiktige prioriteringene gjenspeiler områder der Norge har særlige kunnskapsbehov eller kunnskapsfortrinn.

Gjennomgående temaer i den reviderte langtidsplanen er digitalisering, grønt skifte og humanioraperspektivet. Økende digitalisering endrer samfunnets behov for kunnskap og kompetanse, noe som igjen kan bidra til at vi tar i bruk innovative løsninger og utnytter de mulighetene som digitalisering gir. Ambisjonen er at flere har relevant digital kompetanse. Omstilling til lavutslippssamfunnet og miljømessig bærekraft krever omfattende tiltak på alle samfunnsområder. Dette innebærer at vi må finne nye teknologiske løsninger, samtidig som tverrfaglige perspektiver som humaniora og samfunnsfag er nødvendig for å skape en omstilling i tråd med de verdiene som ligger til grunn for samfunnet vårt. Satsing på forskning, høyere utdanning og teknologiutvikling skal bidra til at Norge når klima- og miljømålene og samtidig føre til ny verdiskaping.

I langtidsplanen gir regjeringen uttrykk for hva som fra et nasjonalt perspektiv er særlig viktig å prioritere de kommende årene. Regjeringen har lansert tre opptrappingsplaner for kommende langtidsplanperiode: teknologiløft, FoU for omstilling og fornyelse i næringslivet og kvalitet i høyere utdanning. Etter Stortingets behandling av langtidsplanen forventer regjeringen at alle aktører innenfor forskning og høyere utdanning, legger planen til grunn for sine egne strategiske prioriteringer og benytter sitt handlingsrom til å følge opp denne.

Et samfunn med god omstillingsevne krever at det legges til rette for økt innovasjon og derfor bedre samspill mellom akademia, næringslivet og offentlig sektor innenfor forskning, høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning.

Åpen tilgang til forskningsresultater og tilgjengeliggjøring og deling av data er en sentral forskningspolitisk målsetting. Det er samfunnsøkonomisk lønnsomt og viktig for å sikre økt kvalitet i forskning og utdanning. Regjeringen viser til *Nasjonale mål og retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige artikler*, Forskningsrådets støtte til det europeiske initiativet for åpen publisering (cOAlition S for making Open Access a reality by 2020) og *Nasjonal strategi for tilgjengeliggjøring og deling av forskningsdata*. Aktørene i forskning og høyere utdanning har en avgjørende rolle i dette arbeidet.

Internasjonalisering er en forutsetning for å sikre kvalitet i norsk forskning og høyere utdanning og for utvikling av gode og internasjonalt orienterte studieprogrammer. I tillegg er internasjonalt samarbeid en forutsetning for å møte de store samfunnsutfordringene, særlig knyttet til klima, miljø og bærekraft.

EUs rammeprogrammer er sentrale virkemidler for økt internasjonalisering av norsk utdanning og forskning. Kunnskapsdepartementet har som mål at 3 000 norske studenter årlig deltar på utveksling gjennom Erasmus+ innen programperioden utløper i 2020.

Bedre bruk av Erasmus+ vil bidra til å oppnå Bologna-prosessen sine mål om at minst 20 pst. av alle studenter skal ha hatt et utvekslingsopphold i løpet av studiet. Det langsiktige målet i Meld. St. 16 (2016–2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* (kvalitetsmeldingen) er at halvparten av studentene skal delta på utveksling.

Når det gjelder deltakelse i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon, *Horisont 2020*, er regjeringens mål at minst to prosent av de konkurranseutsatte midlene skal tilfalle norske aktører. I oktober 2018 var returandelen 2,04 pst., og det er viktig å fortsatt opprettholde oppmerksomheten om dette. Regjeringens Panorama-strategi (2016–2020) har som mål å fremme et mer helhetlig og langsiktig samarbeid med Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika innenfor høyere utdanning og forskning, med sikte på mer samarbeid av høy kvalitet på områder av særlig interesse for Norge. Strategien skal evalueres i 2019. Det forventes at virksomheter ved behov bidrar inn i dette arbeidet med relevant informasjon med utgangspunkt i eget samarbeid med de seks Panorama-landene.

Regjeringen har høye ambisjoner om å styrke internasjonalisering ytterligere og har derfor satt i gang et arbeid med en stortingsmelding om mobilitet.

Skal vi klare å møte de store samfunnsutfordringene og endringene knyttet blant annet til digitalisering, globalisering og klima og miljø, må vi lage en politikk som utnytter og videreutvikler kompetansen i befolkningen. Kompetansereformen *Lære hele livet* er regjeringens satsing for å møte utfordringer i et samfunn under omstilling. Målet er at alle skal være kvalifisert for et arbeidsliv i endring. Regjeringen vil legge frem en melding om dette til Stortinget i 2020. Universiteter, høyskoler og fagskoler har en nøkkelrolle å spille i kompetansereformen, blant annet som tilbydere av etter- og videreutdanning, og det forventes en fullstendig rapportering av alle slik utdanningstilbud til Utdanning.no.

Samfunns- og arbeidslivet trenger tilgang på godt kvalifisert arbeidskraft. Universiteter og høyskoler skal dimensjonere sine studietilbud til fremtidige behov i arbeidslivet, både regionalt og nasjonalt.

Kunnskapsdepartementet skal utarbeide en stortingsmelding om samarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv, med vekt på praksis. Departementet forventer i den forbindelse at institusjonene gjør en vurdering av hvordan de arbeider for å styrke studieprogrammernes arbeidslivsrelevans, og forbereder seg på å gi innspill til meldingsarbeidet.

Instituttsektoren er viktig i forskningslandskapet. Regjeringen har satt i gang et prosjekt for å utvikle tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag og gi anbefalinger for en helhetlig, norsk instituttpolitikk. Regjeringen er opptatt av et tettere samarbeid mellom forskningsinstituttene, høyere utdanningsinstitusjoner og nærings- og samfunnslivet i alle deler av landet.

Utdanning er grunnlaget for demokrati, verdiskaping og velferd og en forutsetning for et velfungerende arbeids- og næringsliv.

Meld. St. 16 (2016–2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* (kvalitetsmeldingen) setter klare forventninger til institusjonenes arbeid med å stimulere kvalitetsutvikling på institusjonene gjennom søknadsbaserte utlysninger. Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku) har fått ansvaret for *Dikus kvalitetsprogrammer* som skal bidra til å heve undervisningskvaliteten. Kunnskapsdepartementet har stilt krav til universiteter og høyskoler om å utvikle meritteringssystemer for utdanning i løpet av 2019 og innfører krav om utdanningsfaglig kompetanse for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger i universitets- og høyskolesektoren. Ambisjonen er høy kvalitet i alle studietilbud, et godt og inkluderende læringsmiljø og flere fremragende utdannings- og forskningsmiljø.

Universitetene og de statlige høyskolene skal starte opp nye mentorordninger i 2019. Omfang og innretning er avhengig av institusjonsstørrelse og eksisterende mentorordninger. Institusjonene må selv vurdere hvordan mentorordningene organiseres best mulig og ved hvilke studier de er mest hensiktsmessige i første omgang. Diku skal fremme arbeidet gjennom dialog og erfaringsdeling med institusjonene.

Digitalisering er et sentralt virkemiddel for å heve kvaliteten og relevansen i forskning og høyere utdanning og ruste universitets- og høyskolesektoren til å realisere langtidspanens ambisjoner. *Digitaliseringsstrategi for universitets- og høyskolesektoren for 2017–2021* gir en tydelig retning. Vi forventer at alle høyskoler og universiteter har løftet digitalisering opp på et strategisk nivå og har utarbeidet mål og forpliktende tiltak for digitalisering av utdanning og forskning. Institusjonene har et ansvar for at kandidatene får den relevante og nødvendige digitale kompetansen. Læringsprosessene må også utvikles slik at moderne digitale hjelpemidler tas i bruk i undervisningen.

Unit har ansvaret for forvaltningen av IKT og digitalisering på sektornivå og skal følge opp og koordinere digitaliseringsarbeidet og levere tjenester til institusjonene. Unit har ansvaret for å implementere og videreutvikle digitaliseringsstrategien i samarbeid med sektoren. Diku, NOKUT og Forskningsrådet har hver for seg viktige roller i digitaliseringsarbeidet blant annet gjennom sine oppgaver knyttet til kvalitetsutvikling og kvalitetssikring av utdanning og forskning. Vi forventer et konstruktivt samarbeid om digitalisering mellom de fire virksomhetene.

Høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner er kunnskapsvirksomheter hvor forvaltning og foredling av informasjon er en del av kjernevirksomheten. Virksomhetene må ha et aktivt forhold til styring av informasjonssikkerhet og personvern. Med stadig raskere digitalisering er informasjonssikkerhet en kritisk suksessfaktor for måloppnåelse. For å nå målene i strategien har Kunnskapsdepartementet styrket styringen gjennom et tydeligere rammeverk. Unit har ansvaret for målstyring og oppfølging.

En varig styrking av de norske lærerprofesjonene er viktig for å stå godt rustet til å håndtere fremtidige utfordringer der kunnskap og kompetanse vil få stadig større betydning.

I 2017 lanserte regjeringen *Lærerutdanning 2025 – Nasjonal strategi for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningene*, og departementet forventer at strategien blir fulgt opp. Tett samarbeid mellom lærerutdanningene og praksisfeltet er en nøkkel for å få til felles og gjensidig utvikling av lærerutdanningene og for å sikre høy kvalitet i praksisstudiet. Gjennom et slikt samarbeid gis det også mulighet til å jobbe med regionale rekrutteringstiltak. Grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7, kjønnsbalanse i utdanningen og studentmangfold skal vektlegges i rekrutteringsarbeidet.

Universiteter og høyskoler er store og viktige samfunnsinstitusjoner som er avhengig av høy tillit i samfunnet. Styringen er basert på at institusjonene skal ha stor grad av autonomi og faglig frihet. Det er viktig at institusjonene driver forskning og utviklingsarbeid for å utvikle egen virksomhet. Regjeringen har satt ned et lovutvalg som skal gjennomgå og vurdere endringer i regelverket for universiteter, høyskoler og studentsamskipnader. Videre er det satt i gang to interdepartementale arbeidsgrupper som ser på henholdsvis alternative tilknytningsformer for universiteter og statlige høyskoler (mulighetsstudien) og systemet for dimensjonering av utdanning. Departementet har også, i dialog med sektoren, startet et arbeid knyttet til forenkling av målstruktur.

1.2 Budsjettprioriteringer for 2019

I Kunnskapsdepartementets budsjett er det følgende hovedprioriteringer for 2019 over programkategori 07.60 Høyere utdanning:

- 161 mill. kroner til oppgradering av universitets- og høyskolebygg for å møte nye og endrede behov i undervisnings- og forskningsformer, samarbeid mellom fagmiljøer og mer sikker digital tilrettelegging i drift, undervisning og forskning
- 25 mill. kroner til styrking av Dikus kvalitetsprogrammer for å stimulere utdanningsinstitusjonenes arbeid med kvalitet gjennom økt bruk av konkurranse og fagfellevurdering, og bidra til å gi studentene bedre læringsutbytte og raskere gjennomstrømming i høyere utdanning
- 17,5 mill. kroner årlig til et i utgangspunktet fireårig program for informasjonssikkerhet i universitets- og høyskolesektoren for blant annet å forbedre evnen til å oppdage og håndtere trusler mot forskningsnett, og inkludere tiltak som analyseverktøy og kompetanseheving.
- 15 mill. kroner i økning til programmet FORNY2020 for økt næringsmessig utnyttelse av offentlig finansierte forskningsresultater i Norge
- 15 mill. kroner til støtte til pågående strukturprosesser for samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon og sammenslåinger
- 10 mill. kroner til en pilotordning for kommunal praksis i helse- og sosialfagutdanningene for å bedre kvaliteten i de kommunale helse- og velferdstjenestene gjennom utdanninger som er bedre tilpasset kompetansebehovene og som øker rekrutteringen av disse kandidatene til kommunene

- 219,4 mill. kroner til videreføring og opptrapping av studieplasser i sykepleie, og konsekvensjustering av øvrige studieplasser som Stortinget har vedtatt i statsbudsjett og revidert nasjonalbudsjett i 2014–18
- 103,3 mill. kroner til videreføring av rekrutteringsstillinger som Stortinget vedtok i statsbudsjettet og revidert nasjonalbudsjett for 2018
- 3 mill. kroner i økt bevilgning til nærings-ph.d og offentlig sektor-ph.d.
- Tilsagn om tilskudd til 3 400 nye studentboliger og videreføring av økte kostnadsrammer og tilskuddssatser.

I tillegg har Stortinget i forbindelse med budsjettforliket vedtatt midler over kap. 260 til følgende:

- 8,5 mill. kroner til 207 nye studieplasser
- 6,8 mill. kroner til 16 nye rekrutteringsstillinger
- 10 mill. kroner til medisinsk utstyr og inventar ved SEARCH ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet Høyland
- 5 mill. kroner til en utredningspakke for å planlegge en masterutdanning i klinisk medisin
- 3,9 mill. kroner til Senter for yrkesfag ved Universitetet i Agder
- 1,3 mill. kroner til en sorgstudie etter 22. juli ved Senter for krisepsykologi ved Universitetet i Bergen
- 2,6 mill. kroner (halvårsvirkning) til Senter for orientalsk språkfag ved MF vitenskapelig høyskole for teologi, religion og samfunn
- 1 mill. kroner (halvårsvirkning) til Høyskolen for dansekunst
- 0,5 mill. kroner (halvårsvirkning) til et professorat i antisemittisme ved MF vitenskapelig høyskole for teologi, religion og samfunn
- 1 mill. kroner i utviklingsmidler til Samisk Høgskole knyttet til opprettelse av deltidsstudieplasser i sykepleieutdanning på samisk som tilbys ved UiT – Norges arktiske universitet

Orientering om statsbudsjettet 2019 for universitet og høyskolar gir en oversikt over midler til universitets- og høyskolebygg over Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementets budsjett.

For en mer utfyllende omtale av satsingene viser vi til Innst. 12 S (201–2019) og Prop. 1 S (2018–2019) for Kunnskapsdepartementet.

1.3 Unit, NOKUT og Diku

Departementet har en forventning om at Unit, NOKUT og Diku samarbeider tett for å bidra til å nå overordnede mål for høyere utdanning og forskning i Norge. Unit, NOKUT og Diku skal bidra til hverandres måloppnåelse der det er mulig.

Unit, NOKUT, Diku og departementet er i gang med arbeidet med nye mål og styringsparametere for virksomhetene. Det tas sikte på å ferdigstille dette arbeidet i forbindelse med statsbudsjettet for 2020.

Departementet ønsker å se Unit, NOKUT, Diku i sammenheng, og at det skal være en sammenheng i målstrukturen til de tre direktoratene. Virksomhetene bør utfylle hverandre, uten at det blir dobbeltarbeid.

Unit, NOKUT og Diku har mange oppgaver som er relevante for kvalitetsutviklingen av utdanningene. Det er derfor viktig med godt samarbeid mellom direktoratene.

1.4 Units rolle

Unit skal bidra til å realisere sektormålene for forskning og høyere utdanning. Direktoratet har ansvar for nasjonal samordning av og et overordnet ansvar for IKT-området i forskning og høyere utdanning og har myndighet til å treffe beslutning. jf. § 1 i Units vedtekter fastsatt av Kunnskapsdepartementet 27. februar 2018.

Unit skal iverksette og følge opp strategier og retningslinjer fastsatt av Kunnskapsdepartementet og følge opp initiativer fra universitets- og høyskolesektoren samt fra andre relevante aktører. Unit skal levere fellestjenester for å ivareta både administrasjon og gjennomføring av utdanning og forskning. Unit har ansvar for koordinering og oppfølging av nasjonale utviklingsprosjekter og for flere virksomhetskritiske fellestjenester. Sikker drift skal prioriteres slik at kvalitet og stabilitet i leveransene sikres. Når det gjelder tjenesteleveransene på forskningsområdet, skal direktoratet også levere tjenester til helseforskningsmiljøene, til instituttsektoren og til andre forskningsmiljøer. Direktoratet skal levere bibliotekrelaterte fellestjenester for alle sektorer knyttet til høyere utdanning eller forskning, herunder også Nasjonalbiblioteket. Unit har videre sekretariatsfunksjon for tre klagenemnder; Nasjonal klagenemnd for fagskoleutdanning, Felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter Universitets- og høyskoleloven og klager på avgjørelser etter offentleglova og Nasjonal klagenemnd Klagenemnd for opptak gjennom Samordna opptak.

Unit skal være en faglig rådgiver for departementet. Dette omfatter alt fra å gi innspill til satsingsforslag, stortingsmeldinger og virkemiddelbruk til å fremskaffe og koordinere informasjon for å besvare spørsmål fra Stortinget, Riksrevisjonen, media og andre. Et sentralt element i denne rollen er å utvikle et langsiktig kunnskapsgrunnlag for politikktutforming. Det inkluderer å synliggjøre alternativer og konsekvenser av ulike valg. Unit skal også være en rådgiver overfor høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner og støtte digitaliseringsarbeidet deres.

Digitalisering

Unit har det nasjonale ansvaret for å implementere og videreutvikle digitaliseringsstrategien for universitets- og høyskolesektoren. Departementets overordnede digitaliseringsstrategi skal operasjonaliseres gjennom en nasjonal handlingsplan med delstrategier og beskrivelse av initiativer. Handlingsplanen skal følges opp i en prosess for kontinuerlig forbedring, og skal igjen danne grunnlag for en porteføljestyring av fellesprosjekter.

Direktoratet skal i samarbeid med institusjonene og andre relevante aktører forvalte en felles IKT-arkitektur for harmonisering og standardisering av prosesser, data og tekniske grensesnitt i sektoren. Denne forvaltningen må skje innenfor rammene av nasjonale arkitekturprinsipper og andre nasjonale føringer, og institusjoner og aktører må trekkes tett inn i dette arbeidet.

Departementet forutsetter at brukere på alle nivå involveres på hensiktsmessig måte i alle digitaliseringsprosesser for å sikre kvalitet og gevinstrealisering. Unit har nylig etablert en styringsmodell som skal sikre brukermedvirkning i strategiutvikling, tjenesteutvikling og forvaltningsmodeller. Sentralt her er digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning som har en rådgivende funksjon overfor Unit sin myndighetsrolle. Digitaliseringsstyret har i tillegg en besluttsende rolle innen prioritering av fellesprosjekter gitt i nasjonale strategier og i tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet. I digitaliseringsstyret sitter representanter fra toppledelsene i UH-institusjonene, instituttsektoren og de regionale helseforetakene.

Digitalisering av utdanningen i grunnskolen og videregående opplæring krever en infrastruktur som blir stadig likere infrastrukturen i høyere utdanning. For eksempel har skytjenester blitt stadig vanligere i grunnopplæringen, og utstrakt bruk av høyoppløselig video og nettbrett stiller høyere krav til nettverkskapasitet som forskningsnettet tilbyr. Feide er allerede tatt i bruk for grunnopplæringen, og det er etablert en samarbeidsavtale mellom Utdanningsdirektoratet (Udir), Unit og Uninett. Udir har en viktig rolle når det gjelder digitalisering av grunnopplæringen. Det er derfor behov for et konstruktivt samarbeid mellom Udir og Unit.

Informasjonssikkerhet og personvern

Units koordinerende rolle på sektornivå omfatter også arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern. Universitets- og høyskolesektoren har fremdeles utfordringer med å få på plass helhetlig risikostyring og internkontroll. Riksrevisjonens kritikk i Dokument 1 (2018-2019) bekrefter dette, og en ekstern evaluering av Uninett AS har pekt på for svak informasjonssikkerhet i forskningsnettet.

Kunnskapsdepartementet har i digitaliseringsstrategien for universitets- og høyskolesektoren lagt vekt på at universitetene og høyskolene har et selvstendig og bevisst forhold til informasjonssikkerhet, herunder personvern, som en kritisk suksessfaktor for egne digitaliseringsstrategier og strategiske satsinger. Departementet har lagt til grunn at institusjonene i arbeidet med digitalisering har en egen interesse i å ha bedre informasjonssikkerhet enn de nasjonale minstekravene. Unit har en sentral rolle i at dette legges til grunn på sektornivå. I strategien har Kunnskapsdepartementet også fremhevet at det vil styrke styring av informasjonssikkerheten på sektornivå gjennom et tydeligere rammeverk.

Som en oppfølging av dette har KD etablert en ny modell for styring av informasjonssikkerhet og personvern i universitets- og høyskolesektoren som gjøres gjeldende fra 1. januar 2019.

Departementet har i samarbeid med Unit besluttet at styringen av informasjonssikkerhet og personvern på sektornivå skal baseres på standarden ISO/IEC 27014:2013¹. Departementet og Unit har tilpasset styringsmodellen i standarden til universitets- og høyskolesektoren, og viktige prinsipper i modellen er helhetlig risikostyring, mål- og resultatstyring og kontinuerlig forbedring.

Departementet vil ha en overordnet rolle i styringen av arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern i sektoren, mens Unit vil ha ansvaret for den løpende sektorstyringen bl.a. gjennom utarbeidelse av veiledninger, evalueringer og tilstandsvurderinger av informasjonssikkerhet og personvern på sektor- og institusjonsnivå. Koordineringen av disse styringsrollene skjer i faste møter mellom departementet og Unit.

Unit har sammen med virksomhetene etablert en samarbeidsgruppe for å styrke arbeidet med personvern hvor de største institusjonene og NSD – Norsk senter for forskningsdata AS deltar. Kunnskapsdepartementet forventer at Unit og sektoren samarbeider om å utvikle beste praksis for etterlevelse av den nye personvernlovgivningen.

Departementet forventer at Unit i samarbeid med sektoren skal løfte kvaliteten på arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern i samsvar med nasjonale føringer og rettslige krav.

Unit skal i samråd med departementet sørge for gjennomføringen av rammeverk for håndtering av IKT-sikkerhetshendelser. Dette er et rammeverk som ble gjort gjeldende av Justis- og beredskapsdepartementet 14. desember 2017² og som Kunnskapsdepartementet vil gjennomføre innenfor høyere utdanning og forskning. Et av formålene med rammeverket er å effektivt håndtere alvorlige IKT-sikkerhetshendelser fra virksomhetsnivå til politisk nivå gjennom god utnyttelse av samfunnets samlede ressurser. Units ansvar vil være å sørge for at alle ansvarsområdene og oppgavene som ikke ligger til departementsnivået i rammeverket ivaretas. Dette innebærer blant annet å sørge for at Uninett CERT ivaretar oppgaven med å være et sektorvist responsmiljø slik dette er beskrevet i rammeverket og å utarbeide en arbeidsdeling og løpende samarbeid mellom Unit og Uninett i håndteringen av IKT-sikkerhetshendelser. Arbeidet med gjennomføringen av rammeverket handler i stor grad om å koordinere og forbedre sektorens etablerte rutiner og kapasitet for hendelseshåndtering samt å sette dette inn i en større nasjonal sammenheng.

Opptak og studieadministrative systemer

Unit har ansvar for og skal bidra til en effektiv studieadministrasjon ved universiteter og høyskoler. De ulike systemer og applikasjoner som blir utviklet skal føre til at det blir en sammenheng og helhet. Unit skal sørge for et effektivt og korrekt studentopptak til grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler og arbeide videre med å utvikle et samordnet opptak for fagskolesektoren.

¹ ISO/IEC 27014:2013: Information technology — Security techniques — Governance of information security. Dette er en standard på overordnet nivå som beskriver anbefalte konsepter, prinsipper og prosesser for styring av informasjonssikkerhet.

² <https://nsm.stat.no/publikasjoner/rad-og-anbefalinger/rammeverk-hendelseshandtering/>

Åpen forskning og Plan S

Kunnskapsdepartementet ser positivt på at Forskningsrådet og Unit følger opp åpen tilgang til forskningsresultater, jf. pkt. 1.1 i tildelingsbrevet. Forskningsrådets tilslutning til det europeiske initiativet for åpen publisering (cOAlition S for making Open Access a reality by 2020) og *Nasjonal strategi for tilgjengeliggjøring og deling av forskningsdata* er særlig viktig. Kunnskapsdepartementet forventer at Forskningsrådet og Unit både involverer og informerer forskningsmiljøene godt i oppfølgingen.

Departementet forventer videre at Forskningsrådet og Unit har tett dialog for å tilrettelegge for gode digitale forsknings- og utdanningstjenester i Norge.

1.5 Overføring av oppgaver

Som følge av omorganiseringen av de sentraladministrative oppgavene i kunnskapssektoren har Stortinget på bakgrunn av Kunnskapsdepartementets forslag i statsbudsjettet for 2019 vedtatt å flytte flere oppgaver til Unit. Kunnskapsdepartementet vil ha nærmere dialog om dette.

Unit får utvidet sine oppgaver knyttet til forvaltning av opptaksforskriften. Dette gjelder blant annet arbeidet med årlig høring av den nasjonale opptaksforskriften med tilhørende rundskriv og endringene i disse.

Kunnskapsdepartementet overfører aksjene i Uninett AS til Unit, og Unit skal forvalte eierskapet i selskapet i tråd med statens prinsipper for godt eierskap, jf. Meld. St. 27 (2013-2104). Uninett AS har det heleide datterselskapet Uninett Norid AS, og det har vært dialog om overføringen av eierskapet i Uninett Norid AS til Samferdselsdepartementet. Kunnskapsdepartementet og Samferdselsdepartementet ønsker at en slik overføring kan gjennomføres i løpet av 2019, og kommer tilbake til det.

Departementet overfører forvaltning og utbetaling av tilskudd til Uninett AS til Unit, og forutsetter at Unit har et tydelig skille mellom rollen som tilskuddsforvalter og eier. Unit får i tillegg ansvar for den årlige kontingenten for Norges deltakelse i NORDUnet. NORDUnet er et samarbeid mellom forskningsnett i de nordiske landene som knytter disse sammen til internasjonale nettverk.

Unit får i 2019 utvidet sine oppgaver i forvaltningen av forkurset i matematikk for opptak til lærerutdanningene. Unit har siden 2016 hatt koordineringsoppgaver for de delene av dette forkurset som berørte opptaket, mens den faglige koordinering tidligere har vært delegert til Universitetet i Agder.

Unit har fra oppstarten hatt ansvar for drift, videreutvikling og vedlikehold av Vitnemålsportalen og Nasjonal vitnemålsdatabase. Disse oppgavene skal ligge permanent hos Unit.

2 Mål for 2019

Unit har ansvar for nasjonal samordning og forvaltning av IKT i universitets- og høyskolesektoren.

Unit skal bidra til effektivitet og kvalitet i norsk forskning og høyere utdanning gjennom å forvalte en god og sikker IKT-infrastruktur og tilby fellesløsninger i tråd med behovene til institusjonene og den nasjonale politikken for forskning og høyere utdanning.

Frem til nye mål er fastsatt, gjelder de tidligere målene for Unit. Kunnskapsdepartementet er i dialog med Unit om strategien til direktoratet, og vil komme tilbake med nye mål for 2020.

Departementet har på bakgrunn av dette fastsatt følgende midlertidige mål for Unit i 2019, jf. Prop. 1 S (2018–2019) for Kunnskapsdepartementet:

Mål 1: Unit skal tilby avanserte tjenester for utdanning, forskning, formidling, forvaltning og utdanning, i samspill med nasjonale og internasjonale forskningsnett.

Mål 2: Unit skal føre til mest mulig effektiv studie- og forskningsadministrasjon. De nasjonale fellesløsningene skal føre til sammenheng og helhet i studieadministrasjonen til institusjonene.

Mål 3: Unit skal gi forskningen større samfunnsmessig verdi ved å legge til rette for at forskning i flere sektorer blir sett i sammenheng.

Mål 4: Unit skal gi universiteter og høyskoler gode og kostnadseffektive bibliotek tjenester gjennom samarbeid om bibliotekfaglige fellessystem.

3 Budsjett for 2019

Stortinget har vedtatt statsbudsjettet for 2019, jf. Innst. 12 S (2018–2019) og Prop. 1 S (2018–2019). Midlene omtalt nedenfor tildeles med dette til Unit. Midlene utbetales til Units konto **7694 05 18292**.

Forutsetningene for tildelingen følger av Innst. 12 S (2018-2019) og Prop. 1 S (2018-2019), og av forutsetningene og kravene fastsatt i dette brevet og i vedtektene til virksomheten.

3.1 Budsjettvedtak kap. 280 post 51

Stortinget har bevilget totalt **157 654 000 kroner** over kap. 280 post 51 til Unit. Det ligger til grunn en pris- og lønnsjustering på 2,9 pst. og et avbyråkratiserings- og effektiviseringskutt på 0,5 prosent fra 2018 til 2019.

Departementet legger til grunn at den rammen som er stilt til disposisjon for Unit skal anvendes effektiv og i tråd med arbeidsoppgavene og forvaltningsansvaret som Unit har fått.

Endring i budsjettrammen fra 2018 til 2019

Endring i budsjettrammen kommer i hovedsak som følge av at ansvaret for flere forvaltningsoppgaver er flyttet fra Kunnskapsdepartementet til Unit, jf. omtale under punkt 1.5 om overføring av oppgaver. Som følge av dette blir også flere bevilgninger flyttet til Units bevilgning over kap. 280 post 51 fra andre kapitler og poster på Kunnskapsdepartementets budsjett, jf. tabell 1 nedenfor. I tillegg omfatter bevilgningen en reduksjon på 1,1 mill. kroner som følge av flytting av økonomi- og personaltjenester fra Unit til Direktoratet for økonomiforvaltning (DFØ).

Tabell 1 (beløp i kroner)

<i>Fra kap. 200 post 21</i>	
Forvaltning av opptakskravet	1 000 000
<i>Fra kap. 280 post 72</i>	
Tilskudd til Uninett AS	28 345 000
<i>Fra kap. 280 post 73</i>	
Kontingent Norges deltakelse i NORDUnet	37 788 000
<i>Fra 281 post 01</i>	
Vitnemåls- og karakterportalen og vitnemålsdatabasen	3 500 000
Administrasjon av forkurs i matematikk	1 000 000
<i>Sum</i>	<i>71 633 000</i>

3.2 Budsjettvedtak kap. 281 post 01

Tabell 2 (beløp i kroner)

<i>Midler over kap. 281 post 01</i>	
Program for informasjonssikkerhet	17 500 000
Integrasjon av forskningsdokumentasjonssystemet Cristin	2 000 000
<i>Sum</i>	<i>19 500 000</i>

Program for informasjonssikkerhet

For å kunne løse sikkerhetsutfordringene som sektoren står overfor har regjeringen i statsbudsjettet bevilget 17,5 mill. kroner til Unit for etablering og gjennomføring av et program for informasjonssikkerhet som i utgangspunktet vil gå over fire år.

Programmet skal blant annet forbedre evnen til å forebygge, oppdage og håndtere trusler mot forskningsnettet, og inkludere tiltak som bedre analyseverktøy og kompetanseheving. Programmet skal bidra til at arbeidet med innføring og praktisering av internkontrollsystemer for informasjonssikkerhet/personvern og teknisk operativ innsats virker sammen på en helhetlig måte. Etableringen og gjennomføringen av programmet skal omtales i årsrapporten.

Integrasjon av forskningsdokumentasjonssystemer - Cristin

Midlene skal benyttes til å videreføre arbeidet med integrasjon med andre forskningsdokumentasjonssystemer.

3.3 Budsjettvedtak kap. 241 post 21

Tabell 3 (beløp i kroner)

<i>Midler over kap. 241 post 21</i>	
Samordnet fagskoleopptak	6 000 000

Samordnet fagskoleopptak

Midlene skal gå til forvaltning og utvikling av et nasjonalt opptakssystem for fagskolene, som skal synliggjøres på samme nettsted som det samordnede opptaket til universiteter og høyskoler. Unit skal i 2019 arbeide med å etablere samordnet opptak for fagskolene, som skal være klart til opptaket i 2020.

Departementet kommer tilbake til midlene til Nasjonal klagenemnd for høyere yrkesfaglig utdanning og sekretariatet for klagenemnda i et eget tildelingsbrev.

3.4 Budsjettvedtak kap. 258 post 01

Tabell 4 (beløp i kroner)

<i>Midler over kap. 258 post 01</i>	
Utredning av konsepter for fremtidig infrastruktur for registre, data, analyse og kunnskaps- og statistikkpublisering	1 000 000

Utredning av konsepter for fremtidig infrastruktur for registre, data, analyse og kunnskaps- og statistikkpublisering

Midlene skal dekke utgifter til å gjennomføre en forenklet konseptvalgutredning (KVU) for fremtidig infrastruktur for data, analyse og statistikkpublisering om utdanning, forskning og integrering. Departementet viser til tildeling i 2018 og forutsetninger som er fastsatt i supplerende tildelingsbrev 9. november 2018. Departementet tar sikte på å tildele ytterligere midler i 2019 når endelig ramme for prosjektet er fastsatt.

3.5 Kontroll

Kunnskapsdepartementet og Riksrevisjonen kan kontrollere at midlene blir brukt etter forutsetningene, jf. bevilgningsreglementet § 10 annet ledd og lov om Riksrevisjonen § 12. Departementet kan kreve tilskuddet helt eller delvis tilbakebetalt dersom det ikke benyttes i samsvar med forutsetningene.

3.6 Fullmakter

Stortinget har gitt Unit fullmakter som fornyes for ett år av gangen i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet. I tillegg har departementet delegert administrative fullmakter til institusjonen. Oversikt over delegerte fullmakter følger vedlagt.

Fra 1. januar 2019 overføres statens aksjer i UNINETT AS fra Kunnskapsdepartementet til Unit. Unit får fullmakt til å forvalte statens eierskap i UNINETT AS, inkl. å innkalle til generalforsamling i selskapet.

4 Andre forutsetninger og krav

4.1 Inkluderingsdugnad

Unit skal arbeide systematisk for å realisere regjeringens inkluderingsdugnad og utvikle rutiner og arbeidsformer i personalarbeidet med sikte på å nå målene for dugnaden. Unit skal i årsrapporten redegjøre for hvordan Unit rekrutteringsarbeid har vært innrettet for å nå 5 pst.-målet og de øvrige målene for inkluderingsdugnaden.

Dersom Unit har hatt nyansettelser i rapporteringsperioden, skal andelen som har nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en rapporteres i årsrapporten. Dersom Unit har færre enn fem nyansettelser i perioden, skal prosentandelen ikke rapporteres i årsrapporten, for å sikre personvernet til de nyansatte. For disse virksomhetene kan det være aktuelt å ha en lengre måleperiode (enn ett år) før måltallet rapporteres.

I årsrapportens kapittel 4 skal alle virksomheter vurdere arbeidet opp mot målene for dugnaden; hva som har vært vellykkede tiltak, hva som har vært utfordringer, og hvorfor virksomheten eventuelt ikke har lyktes med å nå målene for dugnaden, jf. Rundskriv H-3/18.

4.2 Motvirke arbeidslivskriminalitet

Offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Det forventes at offentlige virksomheter går foran i arbeidet med å fremme et seriøst arbeidsliv. Unit skal ved tildeling av oppdrag og i oppfølging av inngåtte kontrakter sikre at deres leverandører følger lover og regler. Unit skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet, jf. Rundskriv H-8/17.

4.3 Sikkerhet og beredskap

[Styringsdokument for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren](#) skal ligge til grunn for arbeidet på dette feltet. KD minner også om det ansvaret som nå påligger den enkelte virksomhet i etterlevelse av den nye personvernlovgivningen.

Unit skal i årsrapporten for 2019 rapportere om følgende:

1. Informasjonssikkerhet: Har Unit innført rutine for å håndtere uønskede digitale hendelser?
2. Øvelser: Er det gjennomført og evaluert en kriseøvelse i 2018 eller 2019, og er læringspunktene fra øvelsen fulgt opp gjennom dokumenterte tiltak? Beskriv kort hvilken type øvelse som ble gjennomført.

Dersom ett eller begge spørsmål besvares med "nei", må Unit opplyse om hvorfor tiltaket ikke er gjennomført og presentere en forpliktende plan for når og hvordan tiltaket skal gjennomføres.

5 Rapportering og resultatoppfølging

5.1 Rapportering om resultater og planer

Unit skal innen **15. mars 2019** sende dokumentet Årsrapport (2018-2019) til postmottak@kd.dep.no, med kopi til Riksrevisjonen og Database for statistikk om høgre utdanning (DBH). Årsrapport (2019-2020) skal sendes inn innen **15. mars 2020**. Departementet gjør oppmerksom på at årsrapporten skal publiseres på virksomhetens nettside innen 1. mai, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.3.3.

Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater og gi departementet grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk. Årsrapporten skal også inneholde planer og budsjett og annen informasjon av betydning for departementets styring og oppfølging, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.3.3. Nærmere krav til årsrapportene fremgår av dokumentet Rapporteringskrav for årsrapport (2018-2019), og vedlagte dokument Rapporteringskrav for årsrapport (2019-2020). Dokumentene er også tilgjengelige i DBH.

Unit skal rapportere regnskap og personaldata til DBH. Krav til datarapporteringen og fristene gjennom året finnes på DBHs nettsider:

<http://dbh.nsd.uib.no/dokumentasjon/rapporteringskrav/index.action>

Unit skal avlegge delårsregnskap og årsregnskap for 2019. Departementet vil i egne brev angi hvilke frister og krav som vil gjelde for delårsregnskapene og årsregnskapet. Departementet viser til Finansdepartementets rundskriv R-11/2018 når det gjelder rapportering av regnskapsopplysninger til statsregnskapet for 2019.

En oversikt over hovedtrekkene i styringsdialogen mellom departementet og Unit er vedlagt.

5.2 Budsjettforslag for 2021

Departementet bruker satsingsforslagene til å identifisere de viktigste behovene i universitets- og høyskolesektoren. Virksomheten må utarbeide eventuelle budsjettforslag i tråd med vedlagte veiledning.

Frist for innsendelse av budsjettforslag for 2021 er **1. november 2019**. Forslagene sendes til postmottak@kd.dep.no. Se vedlagte Veiledning for fremstilling av budsjettforslag for 2021.

5.3 Styringsdialogen i 2019

Etatsstyringsmøtet skal være en strategisk dialog mellom departementet og direktoratets/Units ledelse om direktoratets/Units utvikling. Sentrale tema i møtet er ambisjoner, strategiske prioriteringer og utfordringer, sett i lys av nasjonale mål og prioriteringer, samt institusjonens resultater og rammebetingelser.

Departementet inviterer med dette Units ledelse til etatsstyringsmøte i 2019. Etatsstyringsmøtet har en tidsramme på tre timer og er berammet til **7. mai 2019 kl. 1200-1500**. Møtet vil finne sted i Kunnskapsdepartementets lokaler i Kirkegata 18. Vi ber om tilbakemelding på hvem som skal delta, senest to uker før møtedato. Departementet forventer at deltagelsen fra virksomheten reflekterer bredden i virksomhetens ansvar og oppgaver.

Unit kan melde inn strategisk viktige saker for direktoratet/virksomheten til etatsstyringsmøtet samtidig med innsending av Årsrapport (2018-2019) innen **15. mars 2019**. Departementet sender Unit dagsorden i god tid før møtet.

Unit får en skriftlig tilbakemelding fra departementet på bakgrunn av Årsrapport (2018-2019), tilstandsrapporten for universitets- og høyskolesektoren 2019, resultatrapporteringen til DBH og dialogen i etatsstyringsmøtet.

Med hilsen

Knut Børve (e.f.)
ekspedisjonssjef

Rolf L. Larsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:

Helse- og omsorgsdepartementet
Riksrevisjonen
UNINETT AS

Vedlegg:

Vedlegg 1: Fullmakter
Vedlegg 2: Veiledning for fremstilling av budsjettforslag for 2021
Vedlegg 3: Hovedtrekk styringsdialogen
Vedlegg 4: Rapporteringskrav for Årsrapport (2019-2020)

Frister:

Innsending av Årsrapport (2018-2019)	15.03.2019
Melde inn eventuelle kontingentjusteringer for deltakelsen i NORDUnet	01.09.2019
Innsending av budsjettforslag for 2021	01.11.2019
Innsending av Årsrapport for 2019-2020	15.03.2020

